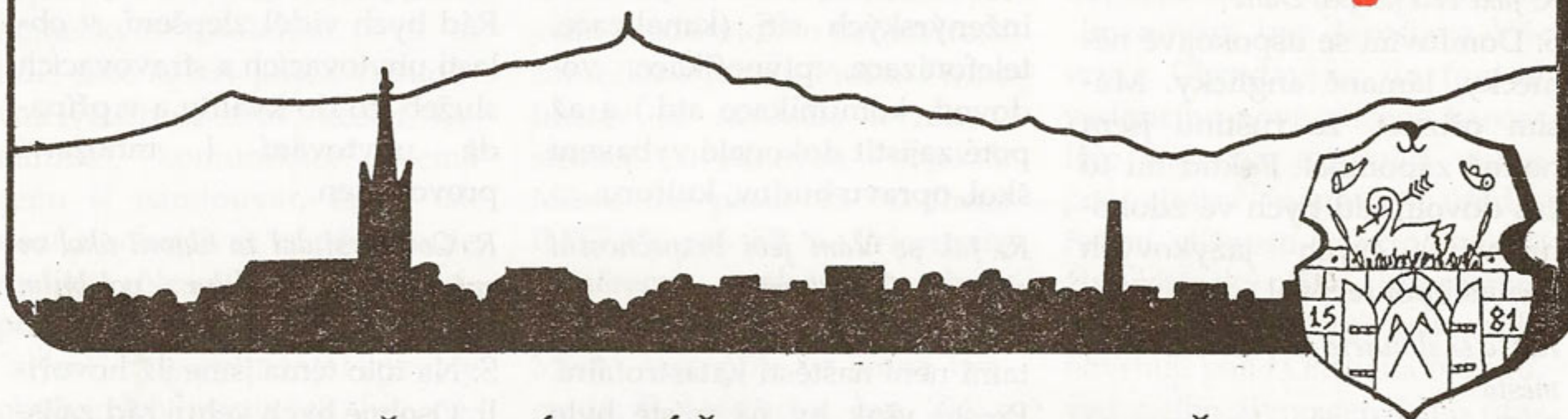

Chrastavské listy

ZPRAVODAJ MĚSTSKÉHO ÚŘADU V CHRASTAVĚ

1/1995

CHRASTAVSKÉ ŠLÁPOTY již tuto sobotu

Je to neuvěřitelné, ale je tady již další, tentokrát již 22. ročník populárního turistického pochodu **CHRASTAVSKÉ ŠLÁPOTY**. Nezapomeňte si tedy již tuto sobotu 7. ledna 1995 přivstat a vybrat si jednu ze čtyř připravených tratí - 7, 10, 15 a 20 kilometrů. Sraz účastníků je od 7,30 do 8,30 hodin v budově školní družiny a jídelny v Chrastavě. Nezapomeňte si vzít vhodné oblečení, neboť zima je tentokrát velmi štedrá na sněhovou pokrývku.

Pořadatelé z Klubu českých turistů v Chrastavě Vám přejí krásný sportovní zážitek a šťastný návrat. - R -

Hledejme kouzelný proutek sami v sobě...

říká nový chrastavský starosta

Před koncem roku 1994 jsem se sešel s novým starostou města Chrastavy, abych mu za redakci Chrastavských listů položil několik otázek. Přátelské posezení se prodloužilo a bylo se opravdu nač ptát, a to nejen co se týče stránky pracovní, ale i soukromé. Věřím, že vás rozhovor nejen zaujme, ale že vám pomůže i představit našeho nového mladého starostu.

Redakce (dále jen R): Začneme netradičně. Jaké jsou Vaše koníčky, lépe řečeno jakým zájmovým činností se věnujete a kterým byste se chtěl věnovat?

Starosta (dále jen S): Věnuji se činnosti Společnosti přátel historie města Chrastavy, což velmi souvisí s mým zaměstnáním. Protože mi funkce v podstatě jiné koníčky neumožňuje, "musela" se mi má práce

stát koníčkem. Po dobu vykonávání mé funkce bych se ani vážněji jiným hobby věnovat nechtěl, pouze bych chtěl mít trochu času na rodinu a nezávazné kondiční sportování, abych zdravotně snesl značnou psychickou zátěž.

R: Každý jako dítě má představy o svém budoucím životě. Čím jste chtěl být Vy?

S: Vždycky jsem chtěl něčím být. Za můj život, alespoň co si vzpomínám, jsem chtěl postupně být číšníkem, architektem, lesníkem, myslivcem, přírodovědcem - zoologem, geologem, muzikantem a historikem.

R: Jaké máte vzdělání?

S: Vystudoval jsem přírodovědeckou fakultu UK - obor geofyzika. Byl to atraktivně vyhlížející obor, který mě bavil. Když jsem nastupoval v minulém volebním období do funkce zástupce starosty, chtěl jsem ještě pokračovat ve studiu ekologie a hlavně studovat jazyky. Avšak brzy jsem zjistil, že moje funkce je natolik náročná, že studium je prakticky nemožné. Kdybych měl v budoucnosti možnost studovat, asi bych se chtěl zabývat

**Dnešní Chrastavské listy
obsahují i přílohu:
bulletin č. 15**

Společnosti přátel historie města Chrastavy

studiem historie v logických vazbách.

R: *Jaké cizí jazyky znáte?*

S: Domluvím se uspokojivě německy, lámaně anglicky. Musím přiznat, že ruštinu jsem hodně zapomněl. Pokud mi to čas dovolí, rád bych ve zdokonalování svých jazykových znalostí pokračoval.

R: *Co si slibujete od postu starosty města?*

S: Trpím utkvělou představou, že se podaří v dohledné době dát město do pořádku, a já bych chtěl být přítom. Doufám, že výsledky úsilí budou vidět a že to moji spolupracovníci i rodinný kruh zdárně přežijí se mnou.

R: *Kdyby jste měl kouzelný proutek, co byste změnil: a) ve světě, b) v našem městě?*

S: Asi bych jej schoval do skříně a nechal bych jej na horší časy. Nejlépe je všechno měnit vlastním přičiněním, protože pak si toho lidé daleko více váží. Nezávidím například východnímu Německu příliš spojení se západním.

Myslím si, že by měl každý hledat kouzelný proutek v sobě!

R: *Co vidíte jako největší problém současné Chrastavy?*

S: Nemám rád slovo problém, řekněme raději potřeby nebo požadavky. A ty jsou dány vždy tím, co chce většina obyvatel Chrastavy. Myslím si, že občané chtějí například zlepšit pořádek ve městě, zajistit systém likvidace odpadu a černých skládek i dosáhnout toho, aby pole nezarůstala plevellem. Jsou to však požadavky, které jsou řešitelné postupně.

Např. kanalizace sice není prioritou, ale budeme se jí intenzivně zabývat, protože jsou k tomu v současnosti dost vhodné podmínky a tato investice podmiňuje další rozvoj a možnost "definitivních" úprav města.

Myslím, že je na místě nejdříve zajistit základní podmínky života v tomto městě - výstavbu inženýrských sítí (kanalizace, telefonizace, plynofikace, vodovod, komunikace atd.) a až poté zajistit dokonalé vybavení škol, opravu budov, kulturu...

R: *Jak se Vám jeví bezpečnostní situace v Chrastavě?*

S: V porovnání s jinými lokalitami není naštěstí katastrofální. Přesto však by na místě bylo zlepšení. Každý si jistě všimne, že pohyb policistů po městě je minimální. Je to zapeklitý kruh. Chrastavská Policie má v současnosti ve stavu 9 policistů (podle tabulek by mělo tuto "službu" zabezpečovat 20 policistů). Bohužel jsou policisté víceméně úředníci, kterým zabere mnoho času protokolování a výkaznictví. Město může v této oblasti pomoci např. tím, že zakoupí počítač, který by administrativu značně ulehčil, kopírku apod.

Nechceme zatím zřizovat městskou policii, protože tento krok je velmi nákladný. Drobné přešupky proti obecně závazným vyhláškám města jsou identifikovány mimo jiné inspektory veřejného pořádku. Budeme však uvažovat o zaměstnání 2 - 3 lidí, kteří by působili na tomto úseku a byli by vybaveni jak příslušným vzděláním, tak i pravomocemi a kompetencemi, uniformou atp., šlo by tedy o určitý mezistupeň mezi inspektory veřejného pořádku a městskou policií, o určitou pomoc Policii ČR. V lednu je pozván vrchní inspektor zdejší Policie ČR na zasedání městské rady a věřím, že zlepšení společně dosáhneme.

R: *Jak jste spokojen s úrovní zajištění služeb a obchodní sítě v našem městě?*

S: Osobně si myslím, že úroveň je odpovídající velikosti města. Myslím si, že běžné

zásobování je zajištěno, i když se přiznám, že tyto věci (nákupy atd.) příliš nezajišťuji. Rád bych viděl zlepšení v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb co do kvality, a v případě ubytování i množství provozoven.

R: *Co jste si dal za hlavní úkol ve svém nadcházejícím volebním období?*

S: Na toto téma jsme již hovořili. Osobně bych velmi rád zajistil kanalizaci a ČOV pro Chrastavu, protože, jak jsem již řekl, v současné době se mi jeví příznivé podmínky pro její realizaci. Další úkoly samozřejmě obsahují i naše volební programy.

R: *Neuvažujete o možnosti privatizace TSO? Jak jste spokojen s funkcí a činností tohoto odboru?*

S: Nejdříve ke spokojenosti s činností. Řekl bych, že díky vedení TSO se v poslední době mnohé zlepšilo, a já osobně bych chtěl vyjádřit spokojenost s vývojem a samostatností TSO. Tento odbor má již i svůj investiční plán, který bude realizovat kromě svých základních funkcí.

K privatizaci. Udělali jsme všechny důležité kroky k privatizaci vytvořením TSO. Vždy musí existovat vazba mezi MěÚ a technickými službami a tuto vazbu zajišťuje právě nově zřízený odbor. Nyní je jen věcí tohoto odboru, městské rady a městského zastupitelstva, aby rozhodly, které činnosti budou provádět soukromé firmy. V současné době jsou již privatizovány např. tyto činnosti - provoz pouličního osvětlení, parkové úpravy, provoz kotelny na sídlišti Střelecký vrch, ...

R: *Někteří občané Chrastavy Vám mají za zlé navázání kontaktů s bývalými německými obyvateli našeho města. Co byste k tomu chtěl říci?*

S: Bylo by to dlouhé povídání. Město, aby mělo budoucnost,

musí mít i svou historii a v historii Chrastavy bylo 700 let spjato s 90 a více procentním německým osídlením. Byli to lidé, jako každý jiný, a vybudovali většinu budov, kostel, kanalizaci, komunikace. Nemá cenu si namlouvat, že to tak není, a schovávat se před touto realitou. Nesouhlasím s principem kolektivní viny; s Němci "zlými" byly vyhnány i spousty obyčejných poctivých lidí německé národnosti. Část z nich byla určitě i neodmyslitelnými přáteli Čechů. Druhá věc této otázky je historické zhodnocení 2. světové války, ale to budeme moci až s daleko větším odstupem.

Neliší se Němci od Čechů, ale historickou situací, ve které se nacházejí.

Obavy, že by se sudetští Němci vrátili, považují za neopodstatněné.

R: Jaký je Váš názor na privatizaci velkých chrastavských podniků?

S: Připadá mi poněkud zdlouhavá, na rozdíl od menších provozů. Věřím, že v tomto volebním období bude tato kapitola uzavřena.

R: Prodej hotelu Praha je častou otázkou, na kterou se mě občané Chrastavy ptají. Pokud vím, byl součástí vkladu města Chrastavy do společnosti HUGO.

S: Hotel Praha je stále majetkem uvedené společnosti. Bohužel se původní záměr, tedy jeho rekonstrukce a rychlé zprovoznění, ukázal v dohledné době jako nezvládnutelný. Bylo to způsobeno především snahou o rychlé zprovoznění zámečku u silnice I/13. V současné době jsou možné 3 varianty využití hotelu Praha: prodej budovy, pronájem nebo využití společností HUGO.

R: Padla již řeč o společnosti HUGO s.r.o.. Jak je to s její organizací podílem a zastoupením města Chrastavy?

S: Ve společnosti Hugo jsou zastoupeny - město Chrastava a firma Imstav Liberec. Město při jejím zrodu vložilo nemovitosti zámečku a hotelu Praha. Firma Imstav se zavázala k rekonstrukci uvedených objektů. Město má podíl 45 %, firma IMSTAV pak 55 %. Prioritním záměrem společnosti bylo zprovoznění areálu zámečku. Město zastupuje ve valné hromadě: P. Medřický, ing. Žižka a ing. Háp. Jednatel za naši stranu byl ing. Vyhnánek, který však z funkce odstoupil. Nový jednatel bude jmenován do konce ledna po dohodě s členy městského zastupitelstva.

R: Proslýchá se, že dojde ke změnám v organizaci města. Můžete nám předběžně říci k jakým?

S: Přípravou změn a organizací města jsem se zabýval i já. Chci doporučit do funkce tajemníka jmenování ing. Jaroslava Vávry z Chrastavy a do funkce vedoucího nově zřízené kanceláře starosty, zajišťující mimo jiné vlastní fungování úřadu, řešení stížností a připomínek, živnostenský úřad, informační systém města uvnitř i navenek, navrhuji pana Oldřicha Němce, vedoucího živnostenského úřadu. Jinak nepředpokládám žádné další změny jak organizační, tak personální, protože současný stav je dán vývojem v předchozích letech.

R: Na závěr jedna otázka týkající se budovy radnice. Uvažujete o rekonstrukci radnice, popř. zřízení stržené věžičky?

Zlatnické práce

Roman Boesig

Chrastava

provádí OPRAVY, PŘEPRACOVÁNÍ, ZHOTOVENÍ
NOVÝCH ZLATÝCH A STŘÍBRNÝCH ŠPERKŮ
Z VAŠEHO I VLASTNÍHO MATERIÁLU

V KRÁTKÝCH TERMÍNECH ZA ROZUMNÉ CENY !!

Spojte se s námi na telefonu 932 325 denně od 8 - 18 hodin.

S: S rekonstrukcí budovy radnice - fasády i vybudování důstojných interiérů - počítáme, pokud nám to finanční situace dovolí, v roce 1996. Vše závisí i na tom, podaří-li se zajistit finanční prostředky na zřízení zasedací místnosti a obřadní síně v 2. patře rekonstruované budovy muzea v letošním roce. Otázka věžičky - pokud by se

nejednalo o velkou finanční záležitost, proč ne, určitě by to pozvedlo vzhled našeho náměstí.

Dovolte mi, abych jménem svým popřál všem obyvatelům Chrastavy do právě začínajícího roku 1995 pevné zdraví, osobní i pracovní úspěchy, více tolerance a pochopení.

R: Děkuji za rozhovor.

Se starostou hovořil I.Vydra

VYHLÁŠENÍ PROGRAMŮ PODPORY MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ NA ROK 1995

Vláda České republiky schválila dne 30.listopadu 1994 usnesením č. 674 celkem osm programů podpory malého a středního podnikání. Na základě tohoto usnesení vyhláší Ministerstvo hospodářství ČR následující programy malého a středního podnikání s platností na rok 1995. U všech programů je zadavatelem Ministerstvo hospodářství ČR a realizátorem Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

● PROGRAM PODPORY MALÝCH PODNIKATELŮ - START

Program je určen především kapitálově slabým, malým a začínajícím podnikatelům. O zařazení do programu může požádat jakýkoliv podnikatelský subjekt se sídlem na území ČR s počtem zaměstnanců do 24 osob v době podání žádosti; v oblasti obchodu do 10 osob. Podnikatelský projekt musí mít charakter průmyslové, stavební nebo řemeslné výroby, služeb, obchodu a hromadné osobní dopravy regionálního významu (mimo taxi). Projekty musí splňovat alespoň jedno z následujících kritérií:

- vytvoření nových pracovních míst,
- zaměstnávání občanů se sníženou prac. schopností,
- ekologický přínos vyplývající z realizace projektu,
- zvýšení exportní schopnosti firmy,
- využívání progresivní technologie,
- výroba prostředků zdravotnické techniky pro zdravotně postižené občany,
- poskytování poradenských a informačních služeb pro malé a střední podniky.

● PROGRAM PODPORY ROZVOJE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ - ROZVOJ

Program je určen pro rozvoj malých a středních podniků v okresech Nový Jičín, Bruntál a Karviná. O zařazení do programu může požádat jakýkoliv podnikatelský subjekt se sídlem na území ČR s počtem zaměstnanců do 500 osob v době podání žádosti.

Pokud je součástí podnikatelského projektu nákup další již existující provozní jednotky, započítávají se její zaměstnanci do počtu zaměstnanců žadatele o podporu.

Toto pro ilustraci. Další programy si pouze vyjmenujeme. Pokud máte zájem o kompletní znění vyhlášených programů, sežene si Hospodářské noviny ze středy 21.prosince 1994, str. 7 - 10. Další programy podpory:

Program podpory vzniku a rozvoje soukromých zdravotnických zařízení

Ve zkratce

SERVIS KRÁTKÝCH ZPRÁV

- Letošní vánoční výzdoba náměstí 1.máje v Chrastavě jistě mile překvapila nejednoho z nás. Děkujeme za dobrý nápad technickým službám.

- Dnem 22.prosince 1994 je k dispozici na odboru výstavby a územní správy MěÚ v Chrastavě do 25.ledna 1995 k veřejnému nahlédnutí dokumentace hodnocení vlivů na životní prostředí stavby, podle zákona č. 244/1992 Sb., Sklad pohonných hmot v Chrastavě v Andělohorské ulici pod panelovým domem čp. 203 - 207.

- Také jedno poděkování. Sdružení občanů Machnín a zaměstnanci pošty děkují za urychlené vyřízení opravy cesty k elektrárně Andělská Hora. Bylo to doopravdy potřeba, jinak by byly v zimě starosti. Takto si představujeme spolupráci. Měli by se od Vás učit i na "radnici", jde-li o naléhavý problém obce. Ať se vám vše daří!

Sdružení občanů Machnín

- V měsíci prosinci 1994 došlo k umístění některých dopravních značek na území našeho města. Jednou z nejzávažnějších změn je zákaz vjezdu vozidel přesahujících váhu 3500 kg (nákladních vozidel) do Spojovací ulice - kolem kavárny. Příslušníci Policie ČR také upozorňují řidiče, aby respektovali značky zákazu stání a zákazu zastavení dle vyhlášky. Stojící automobily v zákazu zastavení - tedy zásobování obchodů - musí mít viditelně umístěnou cedulku s nápisem "ZÁSBOVÁNÍ".

design studio

REKLAMA JAK MÁ BÝT

Vítkovská 468 - CHRASTAVA
Tel.: 048 / 932 778

Společnosti přátel historie města Chrastavy

Kulatá Historická výročí roku 1995

1565 - 430 let : Chrastava dostává od Jiřího Mehla ze Střelic hrdelní právo (bylo v platnosti až do roku 1765, tedy celá dvě století)

1595 - 400 let : po osmi dnech vytrvalých dešťů se nebezpečně rozvodnila říčka Jeřice, povodeň způsobila v našem městě velké škody

1620 - 375 let : od tohoto roku se v našem městě a okolí začíná šířit kouření tabáku

1645 - 350 let : na grabštejnském panství řadí švédské vojsko, generál Königsmark si zřídil svůj štáb na hradě Grabštejně; také Chrastava je švédskou okupací silně poznamenána

1680 - 315 let : selské povstání na zdejším panství; Chrastava se však na stranu poddaných nepřidala

téhož roku byl celý kraj postižen epidemií moru; v polích za městem byly zřízeny karanténní domky, kde byly ubytovány cizí osoby i místní občané, kteří se vraceli domů z ciziny; nebylo jim dovoleno stýkat se s příbuznými

1685 - 310 let : silnice z Chrastavy přes Hrádek do Žitavy byla vydlážděna

1705 - 290 let : hrabě Trautmannsdorf prodal grabštejnské panství novému majiteli - Johannu Wenzlovi Gallasovi

1745 - 250 let : třikrát během tohoto roku byla Chrastava drancována cizími vojsky; pruská armáda tu způsobila škodu za 22 600 florinů; v listopadu tu několik dní pobýval plukovník Trenck s 2500 pandury; v témž měsíci se tu usadilo vojsko prince Karla Lotrinského

1770 - 225 let : město Chrastava si pro hašení požárů nechalo v Praze vyrobit hasičskou stříkačku, která stála 280 florinů

1800 - 195 let : v našem městě se narodil malíř Josef Führich, jehož rodný dům dodnes patří k zdejším nejcennějším historickým památkám

1835 - 160 let : po mnoho dní bylo možno sledovat na nebi jasně svítící kometu; téhož roku zemřelo ve městě několik desítek lidí na cholera

1855 - 140 let : v červenci vyhořela celá dolní strana náměstí; začala hořet také dřevěná radniční věž, avšak kominík Anton Pilz ji svým odvážným činem zachránil

1885 - 110 let : v květnu tohoto roku byla na tzv. Tandlerově statku objevena podzemní chodba, která měla podle pověsti vést na tvrz; nebyla však dokončena

1895 - 100 let : toho roku byly vyhloubeny základy pro stavbu nové školy (za kostelem); stavba byla dokončena v roce následujícím

1945 - 50 let : konec hrůzné druhé světové války

VÍTE, ŽE ...

Léčivá minerální voda s vysokým obsahem železa prýštila ze země v nedaleké Chotyni. Obsahovala kyselinu křemičitou, vápník, hořčík, železo, uhličitan sodný. Byla vhodná nejen k pití, ale i ke koupelím. V roce 1890 tam byl postaven nevelký lázeňský dům s názvem "Zur Wartburg". Minerálka pomáhala léčit dnu, reumatismus, chudokrevnost, některé nervové choroby a exémy.

Čítáme v kronice...

Jedním z chrastavských kronikářů byl Gregor KNESCHE (1843 - 1921), povoláním řezník. Zanechal po sobě obdivuhodné dílo. Sepsal kroniku, která obsahuje téměř 600 stran a 33 celostránkových ilustrací. Nebyl nikdy oficiálním městským kronikářem, psal pouze z vlastního zájmu o historii. Ačkoliv neměl žádné vyšší vzdělání, jeho rozsáhlé dílo udivuje hlubokou znalostí a značnou stylistickou obratností. Kronika je psána německy.

♦ Území od Mladé Boleslavi až k pohraničním hvozďům na severu Čech patřilo původně českému šlechtickému rodu Berků z Dubé. Měli v erbu dvě zkřížené osekane dubové větve (tzv. ostrve). Berka získal toto území od knížete Jaromíra z vděčnosti za to, že mu zachránil život. Jaromír se na honu dostal do zajetí k Vršovcům, kteří byli úhlavními soky vládnoucího rodu Přemyslovců. Jaromír byl přivázan ke stromu a stal se terčem nepřátelských šípů. Berkovi se lstí podařilo knížete osvobodit.

Berkové v letech 1000 - 1044 postavili dřevěnou tvrz Vlčice (Ulsitz, Ulsyz), dnešní Grabštejn. V letech 1252 - 1562 se stali pány grabštejnského panství Donínové, od nich panství odkoupil slezský šlechtic dr. Jiří Mehl ze Střelic, za jehož vlády Chrastava získala různá privilegia.

♦ První pokusy o těžbu rud v okolí Chrastavy byly podniknuty za Jindřicha I. z Donína. Horníci přišli do našeho kraje z Durynska. Byli součástí německé kolonizace severočeské pohraniční oblasti. Německé osadníky zvali do Čech čeští králové, především Přemysl Otakar I. a II.

♦ Doba po skončení husitských válek byla plná chaosu a trvalo desítky let, než se poměry opět ustálily. Kronikář o tom píše: Soused nevěřil sousedovi, bratr okrádal bratra, syn rodiče... V lesích se potulovaly loupežnické bandy. Skrývaly se ve zříceninách hradů Hamrštejna a Rajmondu, někteří však našli útluk rovněž v opuštěných štolách. Obchod téměř ustrnul. Hornická

činnost však přerušena nebyla, kolem roku 1459 dosáhla těžba rud vrcholu. Klesal počet obyvatel, protože mnozí synové z měšťanských rodin odcházeli do ciziny a většinou se již nevraceli, protože životní podmínky v našem městě byly velmi zlé. Smutně proslulou postavou té doby se stal vůdce loupežnické tlupy Heinrich Kragen. K jeho obávané družině se přidalo i několik zchudlých šlechticů. Přepadali kupecké vozy s cenným nákladem na silnici mezi Žitavou a Zhořelcem. Při zátahu poblíž Oldřichova na Hranicích bylo několik členů jeho družiny chyceno a ve Zhořelci na náměstí veřejně sřato. Sám Kragen však uprchl a chycen nikdy nebyl.

♦ Od roku 1512 se stal vládcem grabštejnského panství Mikuláš II. z Donína. Převzal panství v zuboženém stavu, zchudlé a napolo vylidněné. Zavedl velmi tvrdá opatření proti zlodějům a lapkům. V Chrastavě zřídil městskou radu, osobně jmenoval starostu (jmenoval se Gallus Thiele) a schválil 12 radních - konšelů. Snížil poddanské povinnosti a daroval městu listinu, v níž ve 24 bodech popsal městská privilegia. Podporoval místní střelecký spolek založený jeho dědem. Daroval mu stříbrného ptáka se zlatou korunkou a granátovými očima, který se stal symbolem spolku. Sám se osobně velmi rád zúčastňoval střeleckých soutěží.

Dosáhl toho, že za jeho vlády panství (i město Chrastava) opět vzkvétalo. Ze zápisů G.Knescheho se dozvídáme o neobvyklém trestu pro výtržníky z celého okolí. Byli vzájemně

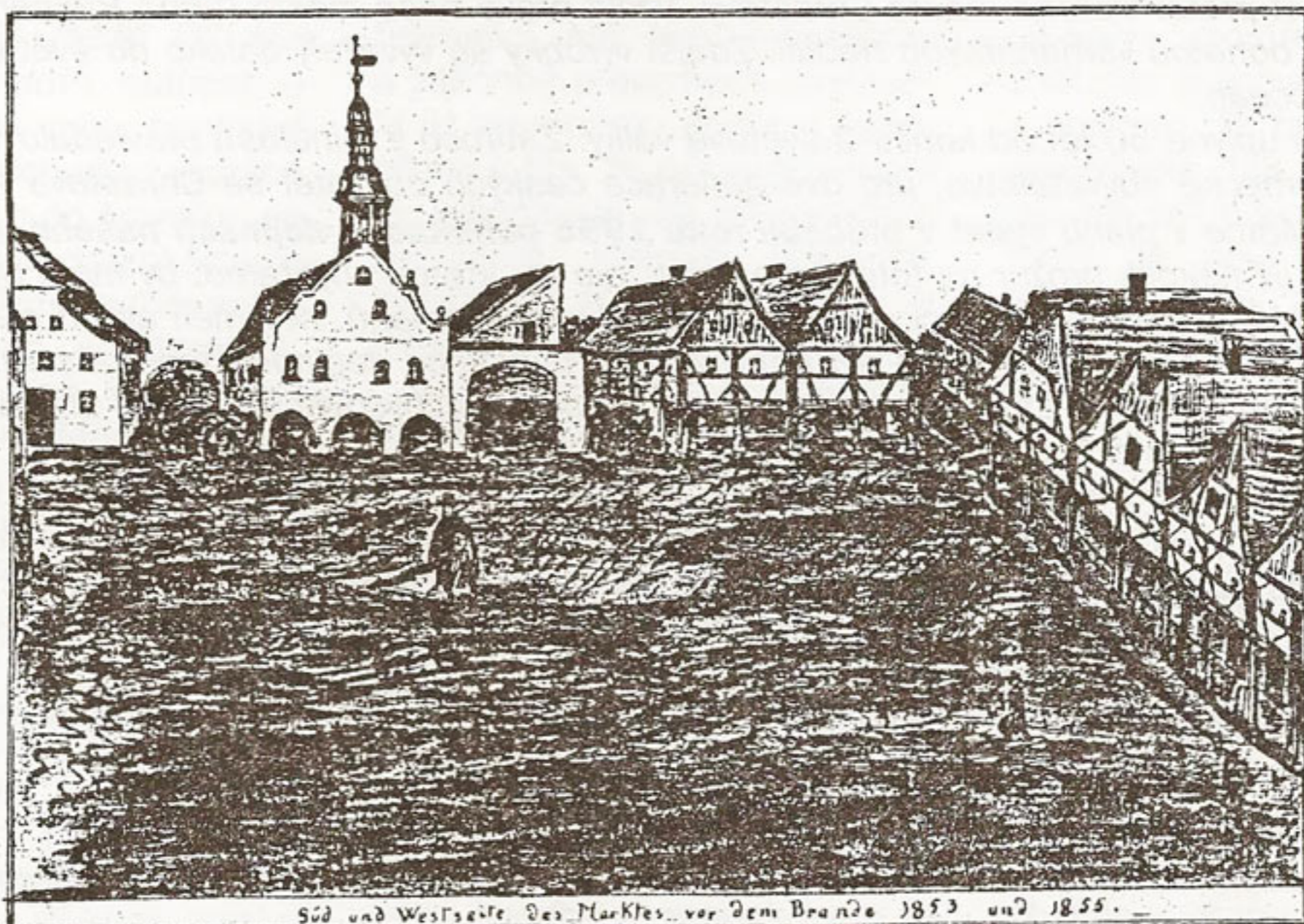

Rajmond - kresba G.Knesche

spojení řetězy a pod ozbrojeným doprovodem posláni do Benátek, kde pracovali mnoho let na galejích (jako veslaři).

♦ Krátce po roce 1620 (po bitvě na Bílé hoře) přišli i do Chrastavy jezuité spolu s dragouny a snažili se násilím obrátit místní obyvatele z luteránské víry zpět na víru katolickou. Ti, kdo odmítli změnit své náboženské přesvědčení, byli nuceni opustit zemi a odcházeli přes hranice do nedaleké Žitavy a dále do Saska. Chrastavský luteránský pastor Henning Arndt musel odejít roku 1623. Žitava byla přeplněna exulanty z Čech. V roce 1651 zůstalo v celém městě pouze 77 rodin.

♦ Poněkud překvapující je údaj z kroniky, který uvádí, že teprve kolem roku 1600 předčil Liberec počtem domů a obyvatel naše město Chrastavu.

Süd und Westseite des Marktes vor dem Brande 1853 und 1855.

Na kresbě G. Knescheho jistě poznáváte chrastavské náměstí. Kresba znázorňuje jeho podobu v letech 1853 - 1855.

♦ Nechvalně známým se stal grabštejnský správce rytíř Christian von Platz. Tento tyran utlačoval poddané všemi možnými způsoby. Využíval toho, že majitel panství Gallas spravoval frýdlantské a liberecké panství a lidé na zdejších panstvích byli vydáni na milost a nemilost správci. Kdo při setkání s ním už 50 kroků předem nesmekl klobouk či čepici, byl zmrskán. Dával odsoudit poddané kvůli naprostým maličkostem, zavedl velké peněžní dávky a tím se sám velmi obohatil.

POKRAČOVÁNÍ v bulletinu č. 16

3 dobových reklam v Chrastavě

Hygien. Gebäude-Ausheizung
für feuchte Räume und Neubauten

System Karl Bislinger
Krajsau II, Nr. 356

Gasthof
„Letzter Pfennig“
Krajsau

Besitzer: Emil Hütter
empfiehlt seine Gast- u. Vergnügungs-
lokale. Schenswertes Musikwerk. Tanz-
dielen. Fremdenzimmer. Autogaragen
und Benzin-Station

PLÁNY NAŠÍ SPOLEČNOSTI NA ROK 1995

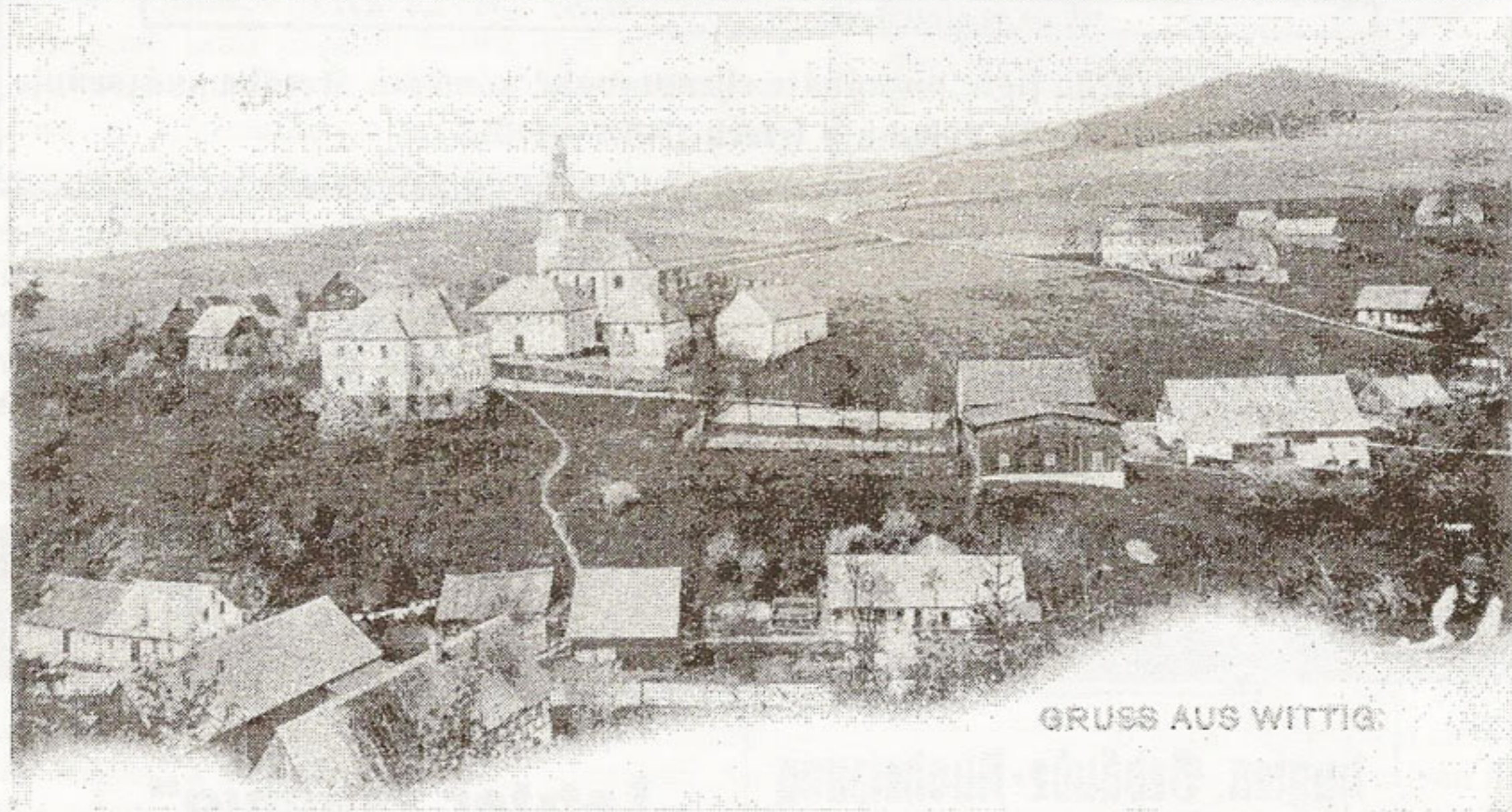
O plánech na nový rok 1995 jsme hovořili na naší předvánoční schůzce, která se konala ve Führichově domě 20. prosince 1994.

1) Člen naší Společnosti pna Lubomír Tomší, který je odborníkem v oboru varhanářství, sepsal brožuru o historii varhanářství v libereckém okrese i některých dalších místech severních Čechách. Text je připraven, pořídili jsme i německý překlad. Nejsme dosud spokojeni s ilustracemi, stále hledáme vhodné snímky a perokresby. Chtěli bychom, aby publikace, kterou chceme v roce 1995 vydat, měla i poutavou obálku. Náklad by měl být asi 500 - 1000 výtisků. Jsme si vědomi, že tato knížka nebude pro širokou veřejnost, ale především pro vážné zájemce. Není jistě náhodou, že o vydání takové publikace usiluje právě Společnost přátel historie města Chrastavy. Vždyť právě naše město (firma Riemer) mělo v minulosti bohatou varhanářskou tradici. Zdejší výrobky se vyvážely daleko do světa, dokonce až za oceán.

2) Letos uplyne 50 let od konce 2. světové války. Zatímco v minulosti převládalo v našem městě německé obyvatelstvo, pro dvě generace českých obyvatel se Chrastava stala domovem. Máme v plánu vydat v průběhu roku 1995 publikaci o dějinách našeho města. V minulosti již několik brožur na toto téma vyšlo, ale ta, kterou chystáme, by měla být nejobšáhlejší. Máme nyní k dispozici daleko více studijních pramenů, než měli autoři předešlých publikací. Vedle kreseb by měla být připravována publikace doplněna mnoha snímky z minulosti našeho města. Závěrečná část by naopak měla zachycovat současný stav a ukázat, jak se Chrastava v průběhu posledních let rychle mění.

3) Již čtyřikrát pořádala naše Společnost vždy v červnu výstavu pro veřejnost. Letos asi tuto tradici porušíme, protože máme před sebou závažný, dlouhodobý úkol, a to zřízení městského muzea. Budeme se snažit získat zpět některé exponáty, které byly z Chrastavy po zrušení muzea v 60. letech odvezeny. Na koncepci uspořádání muzea se stále pracuje a není dosud známa konečná verze.

Z dobových fotografií

Bulletin Společnosti přátel historie města Chrastavy

Vydává: SPHMCH

Povoleno OÚ Liberec

Vydáno: I./1995

Toto číslo připravil: PhDr. F. Vydra, I. Vydra

Spojení: knihovna - pí. H. Matoušová

Sazba Design studio RECo Chrastava a tisk Tiskárna Horáček Chrastava

AESKULAP, Program podpory využívání poradensko-informačních služeb malými a středními podnikateli - KONZULT, Program podpory malého a středního podnikání ve vybraných regionech - REGION, Program podpory podnikání v městských památkových rezervacích a městských památkových zónách - REGENERACE, Program podpory malých a středních podniků, vytvářejících podmínky pro zaměstnávání občanů z problémových skupin obyvatelstva - SPECIAL, Program cenově zvýhodněných záruk pro malé a střední podnikatele - ZÁRUKA, Program podpory vědeckotechnických parků - PARK a program na podporu přípravy transferu techniky a technologií pro malé a střední podniky - TRANSFER.

V uvedeném článku najdete i organizační pokyny a styčné adresy pro podání žádostí.

(Převzato z *Hospodářských novin*)

SVOU PRÁCI JSEM DĚLALA RÁDA

SVOU PRÁCI JSEM DĚLALA RÁDA, cítím proto nutnost uvést na pravou míru nemístné fámy o mém odchodu z radnice, protože odjíždím do Ameriky, dokonce s přesným datem letenky na 18. ledna. Toto datum se váže pouze na den, ke kterému jsem se písemně vzdala své funkce dopisem Městské radě Chrastavy, jak to umožňuje § 65, odst. 2 novely ZP, do konce měsíce dočerpám starou dovolenou a pracovní poměr ukončím dohodou k 31. lednu 1995.

Skutečné důvody ukončení mého čtyřletého působení ve funkci tajemnice MěÚ jsou méně prozaické. V podstatě vyplynuly z teorie profesionalizace vedení města. Vítězná volební strana, Koalice politických stran ODS a KDU-ČSL, neměla svoji kandidátku obsazenu tak, aby ze svých řad vybrala vedle nepochybně nejvhodnějšího adepta na starostu města, rovněž vhodného adepta na jeho zástupce, dlouhodobě uvolněného pro tuto veřejnou funkci ze svého zaměstnání. Lze to považovat i za záměr, aby na jeho místo mohl nastoupit výkonný zaměstnanec, odborník ve státní správě a samosprávě a nemusel být měněn každé 4 roky volbami. Funkce zástupce starosty by pak zůstala jako čestná. To ovšem má své háčky. Pro takového pracovníka, řekněme svou působností "ředitele města", nezná zákon o obcích žádné zařazení s patřičnými pravomocemi. Městská rada může sice zřídit útvar "kancelář starosty" na úrovni odboru, v tom případě by ale byl vedoucí tohoto odboru podřízený tajemnici. Nezbývalo tudíž, než "dohodnout"

tajemnici, aby své kompetence a zákonné pravomoce postoupila již vybranému novému tajemníkovi s tím, že některé činnosti by vykonávala dál jako vedoucí kanceláře starosty (stížnosti, personální záležitosti, aj.) a tajemník by řešil starosti města.

Myšlenka hezká a účel světí myšlenku. Takováto rošáda mi ale připomíná nedávné praktiky, nyní v bleděmodrém, a přestože nejsem a nikdy jsem nebyla členkou žádné politické strany, fandím demokracii, otevřenému jednání a věcem veřejným. Svoji práci jsem dělala ráda, naplno, i když netvrdím, že nejlépe, zato si troufám tvrdit, že přese mne neprošla žádná levotá a nikoho jsem neodbyla, naopak jsem se snažila pomoci každému, jak jen to bylo v našich možnostech a silách. Proto mne mrzí takové jednání, které mohu mírně nazvat nesolidní, ale daleko výstižnějších názvů by se našlo několik. Za takových okolností a v

takovém prostředí už nemám chuť dál pracovat. Neodcházím s pocitem, že bych svou funkci vykonávala tak špatně, abych musela být odvolávána. Věřím i tomu, že nový tajemník bude pracovat lépe. Alespoň po zapracování, neboť i zde poněkud kulhá argument o zvýšení odbornosti při vedení města, jednání se o fundovaného vysokoškola s dlouholetou a kvalitní zkušeností ve vedení výrobního úseku strojírenského podniku.

Já nyní budu vyrovnávat čtyřletý dluh své domácnosti, dávat si do pořádku pocuchané nervy, a než si najdu nové zaměstnání, doufám, že se mi podaří navštívit i svou dceru, která na rok studuje v Utahu v USA, a při záběru ve své dosavadní funkci bych si to dovolit nemohla.

ing. Radmila Svobodová

Redakce Chrastavských listů tímto děkuje paní R. Svobodové za spolupráci v redakci. - R -

Divadelní soubor VOJAN v Chrastavě

Po dlouhé době se dostává do Chrastavy opět kousek kultury v podobě divadla. Divadelní soubor Vojan z Hrádku nad Nisou k

nám přijede s hrou N.V.Gogola v režii Jana Sladkého **ZENITBA**. Jedná se o komedii o dvou dílech, kterou někteří z nás měli možnost shlédnout na Hrádeckém divadelním podzimu v listopadu minulého roku.

Perfektní a originální nastudování této Gogolovy hry vyvolává v divákovi často spontánní smích, mnohdy jej překvapí svou jednoduchostí. Na jevišti se vystřídá celkem osm osob, které ztvárnili Zdena Peukerová, Alena Součková, Jiří Vávra, Ladislav Doležal, František Maňhal, Jára Tehnik a dvě osoby Jan Sladký.

Nenechte si tedy ujít jedinečné představení, které se uskuteční dne **6.1.1995 od 20 hodin v chrastavském kině.**

- IV -

TAKÉ SLUŽBY ... z rubriky "Čtenáři nám píší"

V listopadu navštívil naše město "podnikatel" pan Jan Janošovský, čistič koberců. Dva dny hlásal místní rozhlas nabídku jeho služeb. První den bez udání ceny, druhý den s cenou: za 1 m² čištění koberce nebo čalouněné soupravy zaplatíte 6,-Kč. A protože byl čas předvánoční a cena přijatelná, minulé zkušenosti s konkurencí dobré, rozhodli jsme se tuto službu využít.

První slíbený den nepřišel. Druhý den ano. Nad znečištěným kobercem se svým kolegou neustále huboval a huboval. Kdyby však byl koberec čistý, tuto službu bychom nepotřebovali.

Vše skončilo dobře vyčištěným kobercem i sedací soupravou. Zle se však udělalo při placení. Naše předběžná kalkulace: koberec 3,8 x 3,6 metru + něco zastavěné nábytkem - 100,-Kč, sedací souprava ploch obdobných - 100,-Kč. Požadovaná cena však byla 450 Kč za koberec, 500 Kč za čalouněnou soupravu. Po lehké námitce na cenu slevili i u čalouněné soupravy na 450,-Kč.

Snacha, která byla sama doma s malou dcerkou, nakonec ze strachu zaplatila vzhledem ne zrovna k vybranému chování obou mužů. Takže nás nakonec přišel metr čtvereční na 33 Kč! Vše doloženo paragonem, který si snad jako jediná z města nechala vystavit.

Na razítku na onom paragonu je zvláštní informace: Jan Janošovský - čistič koberců - ONV Liberec (co tu znamená ONV, že by již několik let neexistující Okresní národní výbor?!).

Svoji stížnost jsem po nezdařeném pokusu o osobní jednání předala na MěÚ, živnostenský odbor v Chrastavě.

Dále předávám tento dopis k otištění do Chrastavských listů, Regionu i Libereckého dne, jako varování pro ostatní spoluobčany. Podle nás šlo o veřejný příslib ceny, který nebyl dodržen. Nebyli jsme sami, kteří zaplatili. Zaplatily i jiné ženy, co byly samy doma. Tak toto je rada na příště. Zeptat se raději ještě jednou na cenu a mít manžela doma!

Spokojený nový rok přeje rodina Hoblíkova

Spořitelna spouští úvěry na bydlení

Půjčky s dvacetiletou splatností lze získat při úroku 9,75 %

Jako předstupeň hypotekárních úvěrů, s jejichž poskytováním lze podle aktuálních informací počítat až ve 2. čtvrtletí roku 1995, Česká spořitelna počínaje 15. prosincem 1994 nabídla občanům zvýhodněné dlouhodobé úvěry na nemovitosti. ČS je tak první bankovní institucí, která zavádí dlouhodobé úvěry na nemovitosti za nižší než obvyklé komerční sazby na účely bydlení, a to se splatností až 20 let při úroku 9,75 procenta ročně.

Úvěry jsou určeny na nákup nebo stavbu nemovitostí, na opravy a rekonstrukce nemovitého majetku či na řešení majetkoprávních vztahů. Půjčky se

budou splácet měsíčně, výjimečně čtvrtletně při splácení z výnosu nájemného. U staveb je poskytnuta možnost odkladu splátek po dobu výstavby. Úroková sazba bude sjednána zatím jako pevná do 31.3.1996, a však kvůli státní podpoře hypoték se bude moci podle J.Klapala v příštím roce patrně snížit.

Jako příklad minimálních měsíčních splátek při úvěru 500 tisíc Kč uvedli pracovníci spořitelny částku 4750,-Kč, v případě úvěru na jeden milión korun bude klient splácet 9.490,-Kč měsíčně. Podle generálního ředitele ČS Jaroslava Klapala se nový typ úvěrů po přijetí

potřebné legislativy převede na standardní úvěry hypotekární. Výše poskytnutého úvěru je určena maximálně 60procentním podílem z tržní ceny nemovitosti, kterou stanoví ČS. Mezi další podmínky úvěru patří např. zajištění zástavního práva spořitelny v katastru nemovitostí a vinkulace pojistky na nemovitost. U bytů bude požadována garance jinou nemovitostí. Formální výše úvěru ČS podle J.Klapala nestanovila. Při vyšší úvěrové potřebě klienta ČS připravuje určité výhody pro účastníky spoření u ČS-stavební spořitelny.

(Převzato z prosincových Hospodářských novin)

MĚSTO CHRASTAVA

PRODÁ NEBO PRONAJME ZE SVÉHO MAJETKU

POZEMKY V CHRASTAVĚ (při silnici I/13) O VÝMĚŘE 3000 - 6000 m²

PRO VÝSTAVBU ČERPAČÍ STANICE PŮHON. HMOT A SOUVISEJÍCÍ SLUŽBY MOTORISTŮM. INFORMACE: STAROSTA MĚSTA

JEDNOTA - spotřební družstvo Liberec

JEDNOTA, spotřební družstvo Liberec, nabízí ke koupi nebo pronájmu své prodejny (v některých objektech i zařízení) v okrese Liberec.

Nabídky musí především obsahovat následující kritéria:

- výši kupní ceny,
- způsob (dobu) zaplacení kupní ceny,

c) způsob případného vypořádání zásob zboží a technického vybavení prodejny.

U některých prodejen je uzavřena nájemní smlouva, jejíž podmínky by musel kupující, vstoupivší do nájemního vztahu za JEDNOTU, respektovat.

Zájemcům bude na požádání předložena k nahlédnutí do-

kumentace vztahující se ke stavu objektu prodejny (stavebnímu, právně majetkovému). Rovněž tak bude na požádání umožněna prohlídka věci. Nabídky je nutno zasílat písemně na adresu sídla družstva, požadavky je možno smluvit i telefonicky.

SEZNAM NEMOVITOSTÍ K PRODEJI

místo	č.p.	navržená cena	nájemce	objekt	pozemky
Andělka	122	600 000,-	ano	sm. zboží	TU
Arnoltice	32	1 000 000,-	ano	sm. zboží	TU
Bílá	79	700 000,-	ano	sm. zboží	TU
Černousy	81	700 000,-	ano	sm. zboží	?
Dětrichov	284	2 300 000,-	ano	sm. zboží	TU
Dolní Řasnice	297	500 000,-	přízemí nebyt. ano 1.patro byt ano	sm. zboží	TU
Doubí u Turnova	100	300 000,-	ano	sm. zboží	?
Hejnice	333	1 600 000,-	přízemí nebyt. ano 1.patro 2 byty ano	průmysl.	V
Hlavice	64	1 100 000,-	ano	sm. zboží	TU
Chrastava	172	5 000 000,-	ano	pohostinství	
Chrastava	29	1 800 000,-	ano	výrobna lahůdek	V
Krásný les	287	600 000,-	ano	pohostinství	TU
Kunratice u Frýdlantu	168	900 000,-	ano	sm. zboží	TU
Liberec - Vesec	45	600 000,-	3 byty ano 1 byt ne	sm. zboží	TU
Minkovice u Frýdlantu	59	300 000,-	přízemí nebyt. ne 1.patro byt ano	4 byty	V
Radimovice	69	800 000,-	ano	sm. zboží	?
Raspenava	291	400 000,-	ano	sm. zboží	TU
Stráž nad Nisou	51	300 000,-	ano	2 byty	V
Svijanský Újezd	31	800 000,-	ano	sm. zboží	TU
Višňová	180	1 800 000,-	ano	sm. zboží	TU
Vrtky	27	600 000,-	ano	+ řeznictví	
Bílý Potok pod Smrkem	918	175 000,-	ne	sm. zboží	TU
Jeřmanice parcela č. 40		15 000,-	ne	zahrada 3.977 m	V
				ost. plocha 332 m	V

PRODEJ NEBO PRONÁJEM

Andělská Hora	102	400 000,-	přízemí - nebyt. ne 1.patro - byt ano	sm. zboží	V
Bílý Potok	190	1 800 000,-	ne	smíř. zb. + řeznictví	TU
Čtveřín	39	700 000,-	ne	sm. zboží	TU
Liberec - Ostašov	91	800 000,-	přízemí - nebyt. ne 1.patro - byt ano	sm. zboží	V
Ludvíkov	196	1 000 000,-	ne	sm. zboží	?
Osečná	117	5 000 000,-	přízemí ano 1.patro ne	smíř.zboží + řeznictví	TU
Rozstání	130	1 400 000,-	ne	průmysl.	
				smíř.zboží + řeznictví	TU

Ledem v historii

* 22.1.1737 byla při silné vichřici stržena část dřevěné věže na radnici (v květnu následujícího roku byla obnovena).

* V lednu 1895 postihly město a okolí nebyvale silné mrazy; mnoho zvířet v lesích uhynulo, zmrzla většina ovocných stromů.

* 10.ledna 1901 v půl čtvrté ráno bylo zaznamenáno zemětřesení (dva silné otřesy, podzemní zvuky připomínající jízdu těžce naložených vozů).

* 2. ledna 1919, krátce po vyhlášení Československé republiky, přijela do Chrastavy na dvou nákladních autech skupina čs. vojáků, aby zde zajistila pořádek.

* V lednu 1969 zemřel řidič učitel Bohumil HONSA, který řídil českou menšinovou školu v Chrastavě v letech 1919-38.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

- Redakce se omlouvá panu Arnoštu ŠORMOVI za neuvedení jeho jména mezi prosincovými jubilanty, kdy oslavil své 89. narozeniny. Dodatečně mu blahopřejeme.

V měsíci lednu 1995 se dožijí významných životních jubileí tito naši spoluobčané:

70 let

Eva ŘEHOŘOVÁ
Bohuslav STOLIN

75 let

Miloslava FIŠEROVÁ
Elfrida ČIHULOVÁ
Marie LHOTOVÁ
Ludmila PALMOVÁ

80 let

Anna KRULÍKOVÁ

81 let

Emilie PILAŘOVÁ
Josef DIVIŠ

82 let

Anna RADOTÍNSKÁ
Růžena VLČKOVÁ

83 let

Alžběta KUČEROVÁ

84 let

Františka KUČTOVÁ
Anna JOHNOVÁ
Marie RONOVÁ
Josef NÝVLT

85 let

Alžběta ZAPLETALÍKOVÁ
Emilie ŠVEJKOVSKÁ
Marie DRAHOKOUPILOVÁ
Josef LHOTA

Přejeme jim pevné zdraví a mnoho let spokojeného života.

POZOR !! Zápis dětí do prvních tříd !!

Oznamujeme rodičům, že zápis dětí do prvních tříd proběhne na obou chrastavských základních školách ve stejný den, a to 20.ledna 1995 od 14 hodin.

Zápis prvňáčků na ZŠ na náměstí 1.máje se bude konat v budově v Revoluční ulici. Jmenovitý seznam dětí je vyvěšen ve vývěsní skříňce Městského úřadu. Informace o termínu a místě zápisu je též zveřejněna na obou budovách škol a bude kromě toho opakovaně vysílána městským rozhlasem.

Žádáme rodiče, aby nezapomněli s sebou přinést rodný list dítěte, popř. vyjádření lékaře, pokud jejich dítě má nějaké vážnější zdravotní potíže, s nimiž by měla být škola seznámena.

POZOR

Pro občany, podnikatele
a organizace
provádí

ELEKTRO FIRMA
* P R O C H *

- revize elektrozařízení objektů
- revize elektrozařízení pracovních strojů
- revize hromosvodů a přenosného nářadí
- opravy elektrozařízení pracovních strojů i NC
- převíjení asynchronních motorů do 3 kW
- montáže, instalace elektrozařízení
- přímotopné vytápění elektro
- přihlášky odběru el. energie
- poradenská činnost elektro

Ojednávký na adrese nebo telefonicky

U Nisy 178 (Elitex) - CHRASTAVA - Tel.: (048) 932 744
Andělohorská 203 - CHRASTAVA - Tel.: (048) 932 298

Příspěvek na obědy

- Městská rada schválila dne 19. prosince 1994 výši příspěvku na oběd důchodcům dle uvedené tabulky. Podmínkou přiznání příspěvku je výše důchodu osamělých občanů nad 65 let věku nebo invalidních důchodců. Tento příspěvek může být poskytnut i nezaměstnaným, pokud žijí osaměle, přibližují se důchodovému věku po schválení v sociální komisi, a ostatním důchodcům do vyčerpání kapacity jídelny.

Výše důchodu	Příspěvek
jednotlivec do 2.460,-	14,-
manž. dvojice do 4.360,-	14,-
jednotlivec do 2.560,-	10,-
manž. dvojice do 4.460,-	10,-
jednotlivec do 2.660,-	7,-
manž. dvojice do 4.569,-	7,-
jednotlivec do 2.760,-	5,-
manž. dvojice do 4.660,-	5,-

Tato tabulka platí od 1.1.1995 a výše oběda je stanovena na 24,20 Kč.

Chrastavské listy - měsíční zpravodaj Městského úřadu v Chrastavě

Redaktor: I.Vydra

Vydává MěÚ Chrastava

Adresa: Chrastavské listy, MěÚ Chrastava, náměstí 1.máje 1, 463 31 CHRASTAVA

Tisk: Tiskárna Horáček Chrastava

Náklad: 500 výtisků

(přílohou dnešního čísla je Bulletin Společnosti přátel historie města Chrastavy č. 15)

Sazba: design studio RECo Chrastava

Povoleno: OÚ Liberec, č.j. 019/93

Cena: 5,- Kč